

İnsanlara Ormanları Korumaları İçin Para Vermek İşe Yarıyor

İlay Çelik Sezer

Northwestern Üniversitesi tarafından yapılan bir araştırma, insanlara yaşadıkları yerdeki ağaçları korumaları için para vermenin ormansızlaşmayı ve karbon salımını azaltmak açısından son derece maliyet etkin bir yöntem olduğu ve bunun iklim değişimiyle mücadeleye yönelik küresel stratejinin önemli bir parçası

olabileceği yönünde bulgular ortaya koydu. Ekonomi doçenti Seema Jayachandran Ekosistemler için Ödemeler (PES) adlı programın verimliliğini değerlendirmek istedi. PES insanlara çevreci davranışlar için para ödülleri verildiği bir program. Araştırmada Uganda'daki 60 köyden orman sahibi olan kişilere ormanlarının bütünlüğünü korumaları, ormansızlaştırma eylemlerinden uzak durmaları şartıyla para ödülleri verildi. Yine Uganda'daki 61 köydeki orman sahibine ise bu tür bir teşvik verilmedi. Jayachandran'ın bildirdiğine göre programın uygulanmadığı köylerdeki

ağaç örtüsünde iki yıl içinde %9 azalma görülürken programın uygulandığı köylerde bu oran %4-%5 civarındaydı. Yani ormansızlaşma hâlâ devam ediyordu ancak çok daha küçük ölçekte. Jayachandran paranın insanların davranışlarını değiştirdiğini ve onları çevreyi korumaya teşvik ettiğini düşünüyor. Araştırmada insanların başka bir yerlerde ağaç kesmeye devam ettiğine yönelik bir kanıt rastlanmadı. Yani ormansızlaştırmada gerçek bir azalma sağlandı. Araştırmada program sayesinde karbondioksit salımında sağlanan geciktirmenin getirdiği

ekonomik faydanın programın maliyetinin iki katından fazla olduğu hesaplandı. Jayachandran pek çok çevre politikasında elde edilen faydanın program maliyetinden düşük olduğunu belirtiyor. Araştırma küresel karbon salımını azaltmaya çalışırken gelişmekte olan ülkelere odaklanmanın avantajlarını ortaya çıkarıyor. Karbon salımını azaltmak söz konusu olduğunda bir ağacın korunmasından elde edilen fayda her yerde aynı iken gelişmekte olan ülkelere insanlara ormanları korumak için para vermenin maliyeti pek çok koruma eylemininkinden daha düşük.

